

Kowe 1

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

30 грудня 2021 р.

Справа №200/14364/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд, у складі головуючого судді – Троянної О.В., розглянувши в порядку спрощеного позовного провадження (в порядку письмового провадження) адміністративну справу за позовом Державної служби геології та надр України (місцезнаходження: вул. Антона Цедіка, буд. 16, м. Київ; код ЄДРПОУ: 37536031) до Товариства з обмеженою відповідальністю «ШАХТА «СОФІЯ» (місцезнаходження: вул. Щорса, буд. 108 «В», м. Донецьк, Донецька область; код ЄДРПОУ: 37670577) про анулювання спеціального дозволу на користування надрами,

В С Т А Н О В И В:

Позивач, Державна служби геології та надр України звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з позовною завою до Товариства з обмеженою відповідальністю «ШАХТА «СОФІЯ» про анулювання спеціальних дозволів на користування надрами № 5670 від 08.11.2012 року.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 01 листопада 2021 року відкрито провадження по справі за правилами спрощеного позовного провадження без виклику сторін.

За правилами частини 1 статті 258 Кодексу адміністративного судочинства України (надалі КАС України) суд розглядає справи за правилами спрощеного позовного провадження протягом розумного строку, але не більше шістдесяті днів із дня відкриття провадження у справі.

Сторони про відкриття провадження у справі були повідомлені судом належним чином, що підтверджується наявними в матеріалах справи рекомендованими повідомленнями про вручення поштового відправлення.

Суд зазначає, що враховуючи адресу відповідача м. Донецьк, тобто знаходження на непідконтрольній владі України території, ухвала про відкриття провадження у справі була оприлюднена на сайті Донецького окружного адміністративного суду на сторінці Судова влада України.

Відповідно до ст.130 Кодексу адміністративного судочинства України особа викликається в суд через оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України, отже вважається належним чином повідомленою про час і місце судового засідання.

З огляду на вищевикладене, суд звертає увагу, що судом вчинені процесуальні дії для належного повідомлення відповідача про розгляд справи.

Щодо позиції позивача та відповідача.

В обґрунтування своїх позовних вимог позивач посилається на те, що 08 листопада 2012 року відповідачу було надано спеціальний дозвіл на користування надрами за № 5670 з метою видобування кам'яного вугілля строком на 12 років до 08.11.2024 р.

З моменту отримання спеціального дозволу у відповідача, як у надрокористувача

виникли права та обов'язки, передбачені Дозволом, Угодою про умови користування надрами, Кодексом України про надра та Порядком надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 року № 615, тощо, у зв'язку із чим, відповідач зобов'язаний, зокрема, у встановленому порядку подавати до Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» щорічні звіти відповідно до форми державної статистичної звітності, як підтвердження експлуатації корисних копалин, але відповідач не виконує визначених зобов'язань. 04.07.2014 року надійшло подання Держгірпромнагляд України щодо зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами. Крім того, надрокористувач зобов'язаний у встановленому порядку подавати щорічні звіти відповідно до форми державної статистичної звітності, як підтвердження експлуатації корисних копалин. Відповідач щорічну звітність за формою 5- гр не подавало. Крім цього, було розміщено оголошення стосовно того, що у зв'язку із не усуненням надрокористувачами причин зупинення дозволів на користування надрами, розглянуто питання стосовно подальшої дії цих дозволів та проханням протягом 15-денного строку надати до Держгеонадр власну позицію (згоду/незгоду) на припинення права користування надрами. Згідно із спеціальними дозволами на користування надрами, відповідно до Переліку. Враховуючи те, що в зазначені строки відповідач не усунув встановлені порушення законодавства в сфері надрокористування, а також наявність підстав для анулювання дозволу, згідно статті 26 Кодексу України про надра та пункту 23 Порядку № 615 позивач звернувся до суду з даним позовом. У зв'язку з чим просить позовні вимоги задовольнити у повному обсязі.

Відповідно до вимог ч. 6 ст. 162 Кодексу адміністративного судочинства України у разі ненадання відповідачем відзиву у встановлений судом строк без поважних причин суд вирішує справу за наявними матеріалами.

Відповідач правом надання відзиву на позовну заяву не скористався, про розгляд справи повідомлений належним чином.

Оскільки відповідачем у встановлений ухвалою суду строк не був наданий відзив на позовну заяву, суд дійшов висновку про розгляд справи за наявними матеріалами

Дослідивши матеріали справи, всебічно і повно з'ясувавши фактичні обставини, на яких ґрунтується позов, оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, суд встановив наступне.

Позивач - Державна служба геології та надр України, є суб'єктом владних повноважень, на якого чинним законодавством покладені владні управлінські функції для забезпечення реалізації державної політики у сфері надрокористування.

Відповідач – Товариство з обмеженою відповідальністю «ШАХТА «СОФІЯ», зареєстроване в якості юридичної особи за кодом ЄДРПОУ 37670577 за адресою: Україна, 83114, Донецька обл., місто Донецьк, вулиця Щорса, будинок 108 «В», що вбачається з відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

08 листопада 2012 року Державною службою геології та надр України видано відповідачу спеціальний дозвіл на користування надрами за № 5670 для видобування видобування кам'яного вугілля. Назва родовища – шахто ділянка, виділена у межах поля закритої шахти № 19-20, площа 0,092 км². Місцезнаходження – Донецька область, м.Горлівка. Строк дії дозволу на користування надрами – 12 років. (ар.с. 9)

За умовами наданого дозволу Товариство з обмеженою відповідальністю «ШАХТА «СОФІЯ» зобов'язується своєчасно та у повному обсязі сплачувати обов'язкові платежі (в тому числі відрядження за геологорозвідувальні роботи) до Державного бюджету згідно з чинним законодавством, а також у встановленому порядку подавати щорічну звітність до Держгеонадрами України про стан запасів та корисних копалин за формою 5-гр.

В матеріалах справи наявна Угода № 5670 від 22 жовтня 2013 року про умови користування надрами з метою видобування корисних копалин, яка є додатком до спеціального дозволу на користування надрами, наданого з метою видобування корисних

2

копалин, ділянка надр розташована на території Микитівського району, м. Горлівка, Донецької області. (ар.с. 10-13)

Особливі умови спеціального користування надрами, відповідно до положень угоди, полягають в покладенні на надрокористувача низки обов'язків, зокрема дотримання вимог законодавства України, чинних стандартів, норм і виконання робіт, пов'язаних з надрами, своєчасної і в повному обсязі сплата обов'язкових платежів до Державного бюджету України, передбачених чинним законодавством.

Відповідно до ч. 9.1 розділу 9 Угоди невиконання або неналежне виконання зобов'язань за цією Угодою є виправданим і не спричиняє відповідальності у тому разі, якщо таке невиконання чи неналежне виконання викликані обставинами непереборної сили (надзвичайна або невідворотна за даних умов не переробна подія, випадок).

Обставини не переробної сили вважаються такі події: війна, воєнні дії, повстання, мобілізація, страйк, епідемія, пожежа, вибухи, природні катастрофи та інші події, що не залежать від волі Сторін.

1 липня 2014 року Держгірпромнагляд України направлено подання щодо зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами (ар.с.14)

Постановою Донецького окружного адміністративного суду від 20.05.2014 року по справі № 805/5848/14 застосовано заходи реагування у сфері державного нагляду до відповідача, шляхом негайного зупинення всіх підземних гірничих робіт(ар.с. 14-17).

Наказом Державної служби геології та надр України № 234 від 17 липня 2014 року зупинено дію спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з порушенням надрокористувачами особливих умов спеціальних дозволів на користування надрами, а саме ст.19,24,51 Кодексу України про надра, ст.7 Закону України «Про основні засади державного нагляду(контролю) у сфері господарської діяльності» (ар.с.18)

Державним науково-виробничим підприємством «Державний інформаційний геологічний фонду України направлено директору Департаменту державного геологічного контролю лист від 03.07.2020 року № 08/303-1826 на його запит з інформацією про суб'єктів господарювання, власників спеціальних дозволів на користування надрами, які станом на липень 2020 року не направили до ДНВП «Геоінформ України» щорічну статистичну звітність за формою 5-гр, 6-гр, 7-гр. У вказаному переліку зазначено «ШАХТА «СОФІЯ».(ар.с. 19)

Наказом Державної служби геології та надр України № 346 від 14 серпня 2020 року зупинено дію спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з порушенням надрокористувачами особливих умов спеціальних дозволів на користування надрами, а саме ст.19,24,51 Кодексу України про надра, ст.7 Закону України «Про основні засади державного нагляду(контролю) у сфері господарської діяльності», п.3 ст.53 Кодексу України про надра / 2017,2018,2019 р.(ар.с.20)

07.09.2020 року Державна служба геології та надр України розмістило інформацію на виконання наказу Держгеонадр від 14.08.20 р. № 346.

Листом Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонду України» від 11.11.2020 року № 03/303-3539 надано інформацію щодо надрокористувачів на території Луганської та Донецької областей, власників спеціальних дозволів на користування надрами, які не надали звітність до ДНВП «Геоінформ України» що до балансу запасів корисних копалин за формами 5-гр, 6-гр, 7-гр. Відповідно до наданого переліку, «ШАХТА «СОФІЯ» не надавало звітність у 2017,2018,2019 році.(ар.с.22)

Листом Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонду України» від 29.07.2021 року № 03/303-2950 надано інформацію щодо спеціальних дозволів на користування надрами, власники яких не надали щорічну звітність до ДНВП «Геоінформ України» щодо балансу запасів корисних копалин за формою 5-гр , 7-гр за 2020 рік, відповідно до переліку. Відповідно до наданого переліку, ТОВ «ШАХТА «СОФІЯ» не надавало звітність 2020 рік. (ар.с. 23-24).

На сайті Державної служби геології та надр України розміщено повідомлення про

надання власної позиції (згоди/незгоди) на припинення права користування надрами, відповідно до якого просило у 15 денний строк надати переліченим у додатку переліку надрокористувачів власну позицію (згоду/незгоду) на припинення права користування надрами, згідно з спеціальними дозволами. У вказаному переліку за № 8 зазначено вказано ТОВ «ШАХТА «СОФІЯ» (ар.с. 25-26.)

Враховуючи норми діючого законодавства, подання до ДНВП Геоінформ України щорічних звітів відповідно до форми державної статистичної звітності 5-гр є обов'язковою умовою спеціального користування надрами, яка прямо визначена дозволом.

Надаючи оцінку спірним правовідносинам, суд зазначає наступне.

Регулювання гірничих відносин з метою забезпечення раціонального, комплексного використання надр для задоволення потреб у мінеральній сировині та інших потреб суспільного виробництва, охорони надр, гарантування при користуванні надрами безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища, а також охорона прав і законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадян належить до завдань Кодексу України про надра.

Відповідно до ст. 13 цього Кодексу, користувачами надр можуть бути підприємства, установи, організації, громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи.

Згідно зі ст. 16 Кодексу України про надра, спеціальні дозволи на користування надрами надаються переможцям аукціонів, крім випадків, визначених Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або Радою міністрів Автономної Республіки Крим щодо розробки родовищ корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим.

Державна служба геології та надр України є центральним органом виконавчої влади, який наділений функціями для забезпечення реалізації державної політики у сфері надрокористування та діє відповідно до Положення про Державну службу геології та надр України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року за № 1174.

Пунктом 4 зазначеного Положення визначено, що Державна служба геології та надр України відповідно до покладених на неї завдань, зокрема: видає в установленому порядку спеціальні дозволи на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами); зупиняє та анулює в установленому порядку дію спеціальних дозволів на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами), поновлює їх дію у разі зупинення.

Відповідно до ч. 1 ст. 24 Кодексу України про надра, користувачі надр зобов'язані виконувати вимоги щодо користування надрами, встановлені законодавством України та угодою про розподіл продукції.

Пунктом 5 ч. 1 ст. 26 Кодексу України про надра встановлено, що право користування надрами припиняється у разі використання надр не для тієї мети, для якої їх було надано, порушення інших вимог, передбачених спеціальним дозволом на користування ділянкою надр.

Отже, порушення вимог, передбачених спеціальним дозволом на користування ділянкою надр, є самостійною підставою для припинення права користування ними.

Судом встановлено, що однією з умов користування надрами, яка передбачена дозволом від 08 листопада 2012 року № 5670 є обов'язкове подання звітності та використання надр з метою, для якої їх було надано.

Відповідач цього обов'язку не виконав.

Відповідачем не надано ані позивачу, ані суду Сертифікату (висновку) Торгово - промислової палати, яким засвідчено форс-мажорні обставини стосовно зобов'язань підприємства.

Згідно з ч. 2 ст. 26 Кодексу України про надра, право користування надрами

3

припиняється органом, який надав надра у користування, а у випадках, передбачених пунктами 4, 5, 6 цієї статті, у разі незгоди користувачів, - у судовому порядку.

Отже, орган, який надав надра у користування, повноважний припинити право користування надрами у випадку, передбаченому п. 5 ч. 1 ст. 26 Кодексу України про надра, лише за наявності згоди на це користування надрами.

З огляду на те, що Відповідач не надав згоду на припинення права користування надрами, наявні підстави для припинення цього права в судовому порядку.

Згідно з підпунктом 1 пункту 22 Порядку № 615 дія дозволу може бути зупинена органом з питань надання дозволу безпосередньо або за поданням центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері здійснення державного гірничого нагляду, епідеміологічного нагляду (спостереження), державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, органів місцевого самоврядування, органів ДФС у разі порушення надрокористувачем умов користування надрами, передбачених дозволом або угодою про умови користування ділянкою надр.

Відповідно до п. 23 Порядку № 615, право користування надрами припиняється з підстав та у порядку, передбаченому Кодексом України про надра та Законом України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності".

Про надання, продовження строку дії, зупинення, поновлення, переоформлення, видачу дубліката, анулювання дозволу та внесення змін до нього Держгеонадра видає наказ, а Рада міністрів Автономної Республіки Крим - розпорядження (п. 25 Порядку № 615).

Суд встановлено, ТОВ «ШАХТА «СОФІЯ» не виконало перед Державним науково-виробничим підприємством «Геоінформ України» обов'язку звітувати про стан запасів корисних копалин за формою 5-гр, про необхідність подання яких зазначено в Угоді про умови користування надрами з метою видобування корисних копалин, яка є невід'ємною частиною спеціального дозволу.

Позивачем вжито всі необхідні заходи щодо встановлення достатніх строків для усунення відповідачем порушень вимог користування надрами, а також у зв'язку з відсутністю будь-яких відомостей від нього, в офіційному виданні "Урядовий кур'єр" та на сайті Державної служби з геології та надр України оприлюднено відповідне оголошення.

Аналогічна правова позиція викладена в постанові Верховного Суду від 3 листопада 2021 року у справі № 812/1743/17.

Відповідно до п. 5 ч. 1 цієї статті КАС України, адміністративним судам підсудні справи у публічно правових спорах за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках, коли право звернення до суду для вирішення публічно правового спору надано такому суб'єкту законом.

Приписами частини другої статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України наведені критерії законності рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, якими є, зокрема, прийняття (вчинення) таких рішень, (дій, бездіяльності) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано, пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія).

Відповідно до статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

На підставі вищевикладеного, суд дійшов висновку про задоволення позовних вимог Державної служби геології та надр України до ТОВ «ШАХТА «СОФІЯ» про анулювання спеціального дозволу на користування надрами № 5670.

Відповідно до п. 5 ч. 1 цієї статті КАС України, адміністративним судам підсудні справи у публічно правових спорах за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках,

коли право звернення до суду для вирішення публічно правового спору надано такому суб'єкту законом.

На підставі наведеного вище, суд дійшов висновку про наявність підстав для задоволення позову.

Відповідно до ч. 2 ст. 139 КАС України, при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз.

Керуючись Конституцією України та Кодексом адміністративного судочинства України, суд -

В И Р І Ш И В:

Позов Державної служби геології та надр України (юридична адреса: вул. Антона Цедіка, буд. 16, м. Київ, ЄДРПОУ: 37536031) до Товариства з обмеженою відповідальністю «ШАХТА «СОФІЯ» (місцезнаходження: вул. Щорса, буд. 108 «В», м. Донецьк, Донецька область; код ЄДРПОУ: 37670577) про анулювання спеціального дозволу на користування надрами – задовольнити.

Припинити право користування надрами шляхом анулювання спеціального дозволу на користування надрами № 5670 від 08.11.2012 року, наданого Товариству з обмеженою відповідальністю «ШАХТА «СОФІЯ».

Рішення прийнято в нарадчій кімнаті в порядку письмового провадження та складено 30 грудня 2021 року.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів, з дня його проголошення до Першого апеляційного адміністративного суду. Учасниками справи, які не були присутні в судовому засіданні, рішення суду першої інстанції може бути оскаржено в апеляційному порядку шляхом подачі апеляційної скарги протягом тридцяти днів з дня вручення судового рішення.

У разі порушення порядку подання апеляційної чи касаційної скарги відповідний суд повертає таку скаргу без розгляду.

Текст рішення розміщений в Єдиному державному реєстрі судових рішень (веб-адреса сторінки: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>).

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

Суддя

(підпис)

О.В. Троянова

